

פקיסטן היא משיכת זמן: טראמפ בוחן מהלך שיכול לשנות את המזרח התיכון

written by | נועה לזימי | 25.03.2026

ברקע ההצהרות האחרונות של נשיא ארצות הברית דונלד טראמפ על משא ומתן עם איראן וההסכמה על "15 נקודות", קשה שלא לתהות מה עומד מאחורי הדברים. עד כה, נזכיר, כמעט בכל פעם שטראמפ התבטא לגבי התקדמות בשיחות ¹ זמן קצר לאחר מכן התבשרנו על פעולה צבאית. עם הנשיא האמריקני תמיד צריך לזכור שהמילים הן חלק מאסטרטגיה של הטעיה, ומוטב להישען יותר על המעשים.

זו אינה הפעם הראשונה מאז תחילת המערכה שטראמפ משדר מסרים המבשרים את סיומה הקרוב של המלחמה ² ככל הנראה כדי להרגיע את מחירי האנרגיה בשוק העולמי. הדבר עשוי לאפשר אורך רוח ולייצר לגיטימציה ציבורית דווקא להרחבת המהלך הצבאי. אין להתפלא אם בעוד בעולם מנסים לפרש את כוונותיו, טראמפ כבר גיבש בדעתו כי אלפי הנחתים המשונעים לאזור ישתלטו על האי חארג'. למעשה, ככל שידוע כעת, ההיערכות לפריסת הכוחות הקרקעיים נמשכת כמתוכנן. סיבה אפשרית נוספת לדחיית האולטימטום ולהכרזה על שיחות היא ההבנה שהאולטימטום של טראמפ היה מלכתחילה אולי מעט נוקשה מדי בשלב זה. כאשר עולים מדרגה לעבר פגיעה בתשתיות לאומיות, ובפרט במתקני אנרגיה, מדובר בהימור מסוכן עבור בעלות הברית של וושינגטון במפרץ. אם לשפוט מהתנהלותם הלא מרוסנת של האיראנים עד כה, יש סיכוי גדול מדי שהפסקת חשמל בטהרן תכבה את האורות גם באבו דאבי.

בתרחיש פחות אידיאלי, טראמפ אכן מנסה למנף את הישגי המלחמה כדי להביא להסכם כולל ³ מעין הסכם כניעה ⁴ מתוך הנחה שביכולתו לקבל כעת תמורה יוצאת דופן. לא נראה סביר שהיה טורח לצאת למהלך צבאי כה אינטנסיבי עבור פחות מזה. אך בצד האיראני לא ברור שיש עם מי לדבר. ברקע היעלמות יורשו של חמינאי, הבן מוג'תבא, שבה ועולה הערכה בקרב אנליסטים כי מי שמנהל בפועל את איראן כיום הוא מוחמד באקר קליבאף, יו"ר המג'לס (הפרלמנט האיראני), הנחשב לאחת הדמויות הקיצוניות במשטר. קליבאף כיהן כמפקד חיל האוויר של משמרות המהפכה ומיצב עצמו כמחליפו של עלי לאריג'אני.

זה מסביר מדוע באיראן דוחים שוב ושוב את הטענות למו"מ עם האמריקנים, אך בא בעת ייתכן שגורמים במשמרות המהפכה נכנסו לסחרור מסוים ⁵ מחשש שמישהו מנהל מגעים מאחורי גבם. סברה זו נתמכת בדיווחים מן האופוזיציה האיראנית, שלפיהם טראמפ מנהל מגעים עם גורמים במשטר המצויים במחלוקת עם האייתוללות, במטרה להעמיק את הפילוג הפנימי ולייצר לחץ ציבורי לתמיכה במועמד מתון יותר עמו ניתן יהיה להגיע להסכם. גם אם נניח שזה נכון, הסיכוי שמהלך כזה יעבור ללא התנגדות של משמרות המהפכה קלוש ביותר.

לאור האמור, הסיכויים כי ידיו של טראמפ מושטות בכנות לדיפלומטיה בעת הנוכחית נראים קלושים. עושה רושם כי אנו עומדים בפני הטעיה נוספת שתכליתה הכנה תודעתית ופיזית לקראת ההסלמה הצפויה במצר הורמוז ובאזורים אסטרטגיים נוספים המצויים תחת שליטתה של טהראן, תוך מאמץ לזרוע בלבול ולהעמיק את החשדנות בצמרת המשטר.

בשולי הדברים כדאי להדגיש כי ישראל, אולי יותר מארצות הברית, מעוניינת לראות החלפת משטר ² ולשם יש לחתור. אך לאורך הדרך חשוב לזכור: קשה לדעת מתי תגיע נקודת השבירה, וייתכן שמדובר בשבועות ואף בחודשים ארוכים. לעת עתה, למרות דיווחים על מקרי עריקות, לא נראים סדקים משמעותיים מספיק בהנהגה, ובמקביל ההתקוממות העממית אינה רחבה דיה. אמנם יש קושי להעריך את היקף ההתנגדות משום שטרם ניתן האות המיוחל מהאמריקאים וגם אין תקשורת, אך ניתן לומר בביטחון כי משטר האייתוללות שספג מכות קשות, אולי צולע אך עדיין עומד על רגליו.

בשורה התחתונה, מבחינת ישראל היעד המרכזי המיידי הוא משטר שמנוטרל מנכסיו המרכזיים ³ גרעין, טילים ושלוחים ⁴ בדגש על היעדר יכולת שיקום. לאחר מכן, כל עוד ישראל וארה"ב יתמידו בפגיעה במוקדים הכלכליים של המשטר, העם צפוי בסופו של דבר לצאת לרחובות ולהיות הרגל המסיימת ⁵ בגיבוי, כך ניתן לקוות, של כוחות חמושים משמעותיים.

פורסם במעריב, בתאריך 25 במרץ 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.